

Verksamhetsplan Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Inledning

Miljöförvaltningens förslag till verksamhetsprogram för 2010 innehåller en ekonomiskt stram budget. I KF:s budget tillfördes nämnden en nettoökning av ramen med 4,2 mnkr och KF:s budget förutsätter därmed en finansiering inom ram av el-bilar, fortsatt stöd till klimatarbetet och en fortsatt finansiering av Klimatpakten som tidigare finansierade via Miljömiljarden. Härutöver investeras i ytterligare en mätstation för bättre uppföljning av effekterna av dubbdäcksförbud. Taxorna höjdes 2009, ingen ytterligare höjning föreslås 2010.

Nämnden fortsätter att förbättra verksamhetsuppföljningen med inriktning mot uppföljning och styrning på individnivå.

I KF:s budget får MHN i uppdrag att föreslå en modell för finansiering av Energicentrum som kopplas till genomförda energieffektiviseringar och kostnadsminskningar. Förutsättningen för detta är att nämnder och bolag vill finansiera Energicentrums verksamhet.

Tillsynsarbetet

Tillsynen, som är nämndens kärnverksamhet, har på flera sätt utvecklats. En viktig utveckling som ökar effektiviteten och servicen är de e-tjänster som i flera fall redan har införts och fungerar. E-tjänsterna är ett uttryck för nämndens engagemang för servicen till de företag som omfattas av tillsyn och i förhållande till stadens invånare. Det finns t.ex. fungerande tjänster för ansökning om godkännande och registrering av livsmedelsverksamhet, anmälan om misstänkt matförgiftning, stöd till värmepumpansökningar, rapportering av köldmedia, information om radonmätningar mm. Under 2010 fortsätter utvecklingen av e-tjänster, bl.a. kommer allmänheten att kunna göra kompletta ansökningar om tillstånd för värmepumpar mm.

Planeringen av tillsynen har i samband med övergången till ILS Webb utvecklas mot att bli enklare, mer transparent och kvantitativt inriktad. Införandet av en gemensam tidredovisning i Agresso är också en viktig förutsättning för en utveckling av planeringen och uppföljningen av tillsynen. Under 2009 infördes sk. effektindikatorer som ska visa på förbättringar av miljö- och hälsotillståndet inom tillsynsområdena. Under 2010 fortsätter utvecklingen av planeringen och uppföljningen av tillsynen genom möjlighet till bättre analys av produktivitet och effektivitet. Webbaserade serviceenkäter kommer att skickas till alla verksamhetsutövare som omfattats av tillsyn under året. Detta förväntas ge en bra

uppföljning och möjlighet till utveckling av verksamheten. Taxorna för tillsynen höjdes 2009, ingen ytterligare höjning föreslås 2010.

Övrig verksamhet

Stockholm utsågs till Miljöhuvudstad 2010. För MHN innebär det att arbetet under 2010 delvis kommer att präglas av Green Capital där nämnden bl.a. kommer att svara för ett antal workshops och samt vara ambassadörer.

Klimatpakten får ständigt nya medlemsföretag och är nu uppe i ca. 85 företag. Ökningen förväntas fortsätta under 2010. 2010 års klimatpaktskonferens kommer att kompletteras med en internationell workshop med deltagare från andra städer i Europa med liknande initiativ som Klimatpakten.

KLIMP-projektet Klimatneutrala stockholmare kommer att genomföra två tematiska informationskampanjer under 2010. Under 2009 genomfördes två kampanjer på temat vad man kan göra i bostaden för att minska klimatpåverkan. samt ett event i stadshuset om vad man inom näringslivet kan göra. Temata för kampanjerna 2010 kommer att vara resande och shopping. .

Nämnden har ansvar för uppföljning av ett antal delmål i stadens Miljöprogram. Under året har Miljöförvaltningen aktualiserat frågan hur en samlad uppföljning ska utföras av stadens miljöprogram och har fått i uppdrag av Miljö- och hälsoskyddsnämnden att ta fram förslag till detta. Uppföljning inom det webbaserade systemet Miljöbarometern erbjuder en lösning på detta. En Medborgarenkät kommer att genomföras som också bidrar till uppföljningen av Miljöprogrammet. Ett flertal indikatorer är beroende av att den genomförs.

En uppföljning av arbetet med Vattenprogrammet kommer att behandlas i Kf under 2010. I samband därmed föreslås hur målstrukturen i Vattenprogrammet kan revideras.

Under 2010 fortsätter ett ambitiöst arbete med att förbättra luftkvaliteten i Stockholm. Mätssystem och beräkningssystem i staden är dimensionerade och utformade för att klara avancerade analyser av åtgärders effektivitet både vad gäller att klara normerna och förbättra befolkningens hälsa. I Miljöövervakningsplan 2010 beskrivs annan planerad miljöövervakning av mark, vatten, biologisk mångfald och miljöns inverkan på människors hälsa.

Organisatoriska förändringar mm

Miljöförvaltningen har en överenskommelse med socialtjänstförvaltningen om gemensam IT-support och serverdrift. En entreprenör kommer att ansvara för Miljöförvaltningens medverkan under 2010. Den 31/8 upphör samverkan och miljöförvaltningen övergår till att köpa motsvarande tjänst av Volvo-IT i enlighet med fullmäktiges beslut om GS-IT.

Förvaltningen har under 2009 köpt en call-centerfunktion av ett privat företag. 2010 köps tjänsten av Serviceförvaltningen i enlighet med fullmäktiges beslut om ett gemensamt kontaktcenter i Tekniska Nämndhuset.

Nämnden avser att söka särskilda medel från kommunstyrelsen för att utveckla fler e-tjänster som t.ex. anslutning till stadens E-arkiv, e-tjänst för information om godkända restauranger, e-tjänst för att underlätta för företagare att anmäla ändring av adress och ägare, e-tjänst för att möjliggöra betalning med kort eller Internet bank. Om ansökan bifalls kommer det att innebära bättre service för företagare och allmänhet samt möjlighet att rationalisera förvaltningens arbete.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:

1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Huvuddelen av Miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet hör till detta inriktningsmål och bidrar på många sätt till att uppfylla målet. Arbetet för god miljö och hälsa ökar stadens attraktivitet och trygghet. Besökaren möts av en vacker stad med god miljö. European Green Capital är en bekräftelse på resultatet av stadens långsiktiga miljöarbete. Projekt pågår för utveckling av e-tjänster som förbättrar servicen till företagare och allmänhet. Genom tillsynen, som är nämndens största verksamhetsområde, utförs ett stort arbete för att avhjälpa och förebygga miljö- och hälsoproblem. Tillsynen bidrar också till att bevara naturområden och biologisk mångfald som ger Stockholm stora kvaliteter som storstad. Livsmedelskontrollens arbete bidrar till ökad livsmedelssäkerhet för konsumenterna. Nämndens miljöövervakning är navet i en regionalt samarbete som ger goda möjligheter att följa utvecklingen av luftkvaliteten.

Genom programarbete bl.a. inom klimatområdet, miljöbilar, vatten m.m. har staden verkningsfulla instrument för att värna om och förbättra miljön. Även inom miljöövervakning av vatten, mark och biologisk mångfald sker regional samverkan för bästa utbyte av den egna insatsen.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.1 Stockholm stad ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

Miljö- och hälsoskyddsnämndens roll som myndighet med mycket breda kontaktytor ut mot företag och allmänhet ställer stora krav på serviceinriktning i arbetet. Den största kontaktytan gentemot företagen finns inom tillsynen. Nämnden gör stora ansträngningar för att förbättra och upprätthålla den goda servicenivån. Tidigare sk. Nöjd Kund Undersökning har visat på goda resultat. För uppföljning av hur tillsynen uppfattas av verksamhetsutövarna kommer webbaserade serviceenkäter att skickas till samtliga som fått tillsyn.

För att underlätta och effektivisera kontakterna sker en utveckling av e-tjänster på bred front. För flera typer av ärenden där företag och allmänhet har kontakt med nämnden, finns målsättningar för hur snabb servicen ska vara. Förvaltningens verksamhet bl.a. inom tillsynen innebär dessutom att företagen blir delaktiga värdefull expertkunskap på olika områden och det finns en omfattande informationsverksamhet. En väl fungerande tillsyn bidrar till ett bra företagsklimat där lagregler för miljö och livsmedelshantering gäller lika för alla. Rollen som myndighet ger begränsningar i möjligheten att handla upp verksamheter, men närmare 7 % av nämndens verksamhet köps in, vilket dock inte betraktas som upphandlade verksamhetsentreprenader.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens (alla nämnder)	0 %	33 %	År

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.2 Jobb istället för bidrag

Nämnden tar emot praktikanter från Jobbtorget och från Arbetsförmedlingen enligt Fas 3 projektet. Nämnden har högt specialiserade arbetsuppgifter vilket påverkar förutsättningarna att kunna ta emot praktikanter och erbjuda sommarjobb. Nämnden erbjuder praktikplatser till studerande.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha (alla nämnder/bolag)	4 st	1 400 st	Tertial
Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	1 st	3000 st	År

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.3 En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

Den hållbara livsmiljön är nämndens huvudsakliga inriktning. Nämnden bidrar till måluppfyllelsen genom verksamheten inom huvudinriktningarna tillsyn och prövning, miljöövervakning och program/projektverksamhet. Nämnden har en expertroll i många olika sammanhang. Genom sin expertroll företräder nämnden ofta staden internationellt i miljöfrågor och internationella samarbeten. Inom projekt- och programarbetet samt miljöövervakning, finns ofta en stödjande, uppföljande och pådrivande roll inom stadens egen organisation men också externt. Nära förknippat med detta är den omfattande kommunikationsverksamheten inom miljö- och hälsoområdet, som nämnden upprätthåller.

Nämndens projekt- och programverksamhet är ett viktigt redskap för stadens miljöpolitik och kan långsiktigt driva förändrings- och utvecklingsarbete.

Tillsynen, som är nämndens kärnverksamhet, är en expertfunktion som riktar sig till verksamhetsutövare både inom och utom stadens organisation. Miljö- och hälsoskyddsnämnden fullgör här stadens uppgift som tillsyns- och prövningsmyndighet enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen samt även inom karantäns-, smittskydds-, tobaks-, strålskyddslagstiftningen samt lag om skydd mot internationella hot mot människors hälsa. Tillsynen enligt djurskyddslagstiftningen upphörde 2009 då länsstyrelsen tog över kommunernas roll. Tillsynen bedrivs genom kontroll, råd, påpekanden och vid behov förelägganden, förbud samt andra rättsliga åtgärder. Tillsynen tas främst upp i de tre nämndmålen:

- Bättre miljö och hälsa genom ökade effekter av tillsynen (tillsynen inriktning och förväntade effekter).
- Utföra tillsyn motsvarande avgiften (precisering av tillsynens volym i timmar inom olika områden).
- Snabb och effektiv service (indikatorer som visar hur snabbt olika ärenden ska utföras).

Dessa mål kan man säga utgör nämndens tillsynsplan som tillsammans med bilaga 2, redovisar den lagstadgade tillsynens omfattning och inriktning under 2010 mer i detalj, liksom indikatorer som ska visa på effekterna av tillsynen. Tillsynsplanen tas fram enligt lag och grundas på en tillsynsutredning och register över de verksamheter som fordrar återkommande tillsyn.

Två saker är särskilt väsentliga i tillsynsverksamheten, nämligen:

1. Att till de verksamhetsutövare som betalat avgift för tillsyn, ge tillsyn motsvarande avgiften dessa betalat.
2. Skapa nytta för miljön, hälsan och livsmedelshanteringen i enlighet med vad tillsynen och kontrollen syftar till.

Miljöövervakningen består med viktiga faktaunderlag och kunskapsuppbyggnad. Flera av KF:s indikatorer nedan visar viktiga områden där nämnden svarar för uppföljning av miljötillståndet eller driver projektarbete.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel av stadens fordon som använder dubbade däck, exkl. utryknings- och specialfordon (alla nämnder/bolag)	0 %	0%	År
Andel av stadens verksamheter som sorterar ut förpackningar och papper (alla nämnder/bolag)	100 %	100 %	År

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade etanol- och fordonsgasfordon (alla nämnder/bolag)	95 %	85 %	Halvår
Andel medarbetare som under arbetstid använder miljövänliga transportmedel när de reser i tjänsten	100	tas fram 2010	År
Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leasade fordon exkl. utrycknings- och specialfordon (alla nämnder/bolag)	100 %	100 %	Månad
Andel sjöar med minskad eller bibehållen total fosforhalt	100 %	öka	År
Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier och städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår (alla nämnder)	100 %		År
Antal dygn där dygnsmedelvärdet för kvävedioxid (NO ₂) överskrider 60 µg/m ³	7 dygn	max 7 dygn/år	År
Antal dygn där dygnsmedelvärdet för partiklar (PM 10) överskrider 50 µg/m ³	35 dygn	Max 35 dygn/år	År
Utsläppen av växthusgaser	3,6 ton	< 3,6 ton/inv	År
KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	
Delta i European Green Capital	2010-01-01	2010-12-31	
Föreslå en modell där finansieringen av energicentrum kopplas till genomförda energieffektiviseringar och därmed uppnådda kostnadsminskningar	2010-01-01	2010-12-31	
Administrera Stockholms Klimatpakt	2009-01-01	2011-12-31	
Genomföra informationsprojektet Klimatneutrala stockholmare	2009-01-01	2011-12-31	

NÄMNDMÅL:**0 % av evenemang där barn och ungdomar har tillträde skall ha ljudnivåer över gällande riktvärde.**

Målet syftar på delmålet 6.5 i stadens miljöprogram "Staden ska verka för att barn och ungdomar inte utsätts för skadliga höga ljudnivåer vid konserter, diskotek och evenemang". För uppföljningen används en indikator baserad på miljöförvaltningens riktade tillsyn av evenemang, där barn och ungdomar har tillträde, och där ljudnivåer över gällande riktvärde för höga ljudnivåer mätts upp.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
6.5.1 Andel evenemang, där barn och ungdomar har tillträde, som har ljudnivåer över gällande riktvärde	0 %	År

NÄMNDMÅL:**Aktivt samarbeta med andra städer i Europa för att stimulera utbudet av miljöfordon och miljöbränslen för stadens medborgare.**

Målet innebär genomförande av EU-projekt, samt att söka samarbetspartners i Europa för nya EU-projekt som ger bidrag till stadens miljöbilsarbete. Kunskap och erfarenheter kommer att spridas till övriga EU.

Aktiviteter under 2010:

- Avsluta EU-projektet BEST.
- Avsluta EU-projektet Biogasmax.
- Delta i Europeiskt projekt angående elfordon.
- Erfarenhetsutbyte
- Internationell miljöbilspolitik.
- Påbörja EU-projektet Cleantruck.
- Studiebesök och konferenser.

NÄMNDMÅL:**Av de kommunala flerbostadshusen ska 100 % vara kontrollerade avseende radon till 2010.**

Indikatorn omfattar andelen av Stockholms, Svenska Bostäders respektive Familjebostäders fastighetsbestånd som kontrollerats avseende radon och syftar till en uppföljning av delmål 6.2 i stadens miljöprogram.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
6.2.1 Andel av de kommunala flerbostadshusen som kontrollerats avseende radon	100 %	År

NÄMNDMÅL:**Bättre miljö och hälsa genom ökade effekter av tillsyn**

Under detta mål redogörs för tillsynen inriktning och förväntade effekter. Redogörelsen sker efter lagstiftning, ansvarig tillsynsavdelning och område/bransch. Av bilaga 2 framgår indikatorer som syftar till att visa på effekter av tillsynen eller tillståndet inom olika branscher som är av intresse för tillsynen.

Tillsyn enligt miljöbalken Kapitel 7 Miljöbalken, Skyddade områden, Avdelningen för plan och miljö

Tillsyn av kommunalt skyddade naturområden, varav det i staden finns åtta stycken. I tillsynsarbetet kontrolleras efterlevnad av syften, föreskrifter, dispenser och andra beslut som fattats med stöd av miljöbalken.

Tillsynen av de skyddade naturområdena kommer även år 2010 i stor utsträckning att påverkas av de infrastrukturprojekt som planeras och genomförs, t.ex. E18 förbi Igelbäckens kulturresevat och Förbifart Stockholm som berör fyra av stadens skyddade områden. Även om stora delar av leden dras under jord kommer tillfartsvägar till och etableringsytor för t.ex arbetstunnlar, ventilationstorn och annan försörjning av tunneln innebära ökat tillsynsbehov för att minimera intrång och förlust av biologisk mångfald under många år framöver i berörda resevat. I övrigt kommer tillsyn att krävas för övriga aktiviteter i resevaten som kräver tillstånd eller dispens från föreskrifter och andra beslut som fattats med stöd av miljöbalken.

Kapitel 9 MiljöbalkenAvdelningen för Plan och Miljö

Avdelningen bedriver tillsyn med inriktning på miljöfarlig verksamhet som omfattar ett stort antal verksamheter, från de största till de minsta, där det på något sätt finns risk för miljön och hälsan. Generellt gäller att tillsynen bedrivs i enlighet med upprättade tillsynsplaner för respektive bransch. Planerna kan ha ett flerårigt perspektiv och redovisar, på objektnivå, de inspektioner som planeras.

Större miljöfarliga verksamheter

För de större miljöfarliga verksamheterna, d.v.s. Stockholms hamnar, Stockholm Vatten, oljehamnen och Fortums energianläggningar, utgörs den löpande tillsynen framförallt av regelbundna inspektioner och deltagande vid periodiska besiktningar. I tillsynen ingår även hantering av tillståndsremisser,

ändringsanmälningar, bedömning och utvärdering av provotidsvillkor, tillsynsvägledning framför allt kring tolkning av föreskrifter, hantering av klagomål och granskning av miljörapporter. Under året kommer t.ex. Hässelbyverkets tillstånd att omprövas. En särskild satsning görs kring Fortums hantering av freonhaltigt isoleringsavfall. Avvecklingen av spaltgasverket beräknas komma att kräva riktade insatser kring sanering av förorenad mark. Nya anläggningar som ska ersätta spaltgasverket beräknas få miljötillstånd klara och börja byggas under året, vilket också kräver tillsyn.

Energianvändning

För granskning av fastighetsägares egenkontroll av energianvändning avsätts samma resurser som 2009. Det gäller även den riktade kontrollen av skötsel av pannrum med oljeeldning, där egenkontrollen är mycket bristfällig och rättelse krävs för i stort sett samtliga inspekterade fastigheter.

Infrastrukturanläggningar

Byggandet av Citybanan och Vägverkets nya infrastrukturanläggningar kommer även under 2010 att kräva fortlöpande tillsyn. Detsamma gäller Exploateringskontorets egenkontroll över byggen, t.ex. Norra stationsområdet. Riktade tillsynsinsatser kommer att göras av egenkontrollen hos byggherrarnas entreprenörer. Tillsyn över befintliga anläggningar för trafikinfrastruktur såsom väg-, flyg- och spårtrafikanläggningar (SL, Vägverket, Trafikkontoret, Banverket, Luftfartsverket) kommer fortsatt prioriteras för att minska dess påverkan på Stockholmarna vad gäller bl.a. buller och luftföroreningar. En minskad dubbdäckandel kommer förutom att den påverkar partikelhalten i luften, även att ge en lägre bullerbelastning. Samtidigt konstateras i senaste miljöhälsoundersökningen en alarmerande ökning av antalet trafikbullerstörda i Stockholm. Ett kontinuerligt arbete sker att byta ut bussparken (SL) mot bussar med förnyelsebart bränsle vilket är positivt. Någon förändring av bussarnas bullergenerering kan ännu ej ses. Tillsynsinsatser mot trafikinfrastrukturens bullergenerering kommer att ha fortsatt hög prioritet. En övergång till friktionsdäck leder till ökad möjlighet att klara miljö kvalitetsnormen för partiklar samtidigt som miljö kvalitetsnormen för NO₂ fortsatt kommer att överskridas på vissa platser i Stockholms innerstad på grund av vägtrafiken. Här krävs fortsatt fler åtgärder.

Övriga områden för tillsyn

Tillsynen över transportföretags arbete med att minska miljöpåverkan från sina transporter kommer att ha samma omfattning som under 2009.

För drift av depåer kommer tillsynen främst att riktas mot säker kemikaliehantering och skötsel av tvättanläggningar.

Inom tillsynen av motorbanor förväntas Järva Motorklubb inkomma med en anmälan om att utöka verksamheten från träningskörning till tävlingskörning. I

övrigt planeras tillsyn inom branschen till egenkontroll hos ett par av de mindre motorbanorna.

För tillsynen över de miljöfarliga branscher som har fler, men mindre, objekt bedrivs tillsynen i form av granskning av miljö-/årsrapporter, inspektioner, behandling av ändringsanmälningar, klagomål och tillståndsgivning etc.

Avdelningen för Hälsoskydd

Områden för tillsyn är t.ex.

- värmepumparna som är ett stort område för tillsyn som främst omfattar tillståndsprövning av värmepumpansökningar. Inga värmepump-installationer ska orsaka skador på grundvattnet eller på samhällsnyttiga installationer. Arbetsområdet ska effektiviseras genom utveckling av e-tjänster.
- fastighetsägare, skola/förskola och övriga lokaler (äldreboenden) som är stora områden för tillsyn. Här bedrivs systemtillsyn (mer övergripande kontroll av egenkontrollen) och som sker i form av inspektioner.
- hantering av inkommande olägenhetsärenden avseende störningar i bostäder, t.ex. buller, fukt, ventilation mm.
- tillsyn av egenkontroll hos ägare till flerbostadshus genom förelägganden att mäta och vid behov åtgärda höga radonhalter.
- tillsyn på restauranger och olika evenemang som bedrivs genom kontroll av egenkontrollen samt genom ljudmätning på evenemang.
- bassängbaden som omfattas av tillsyn genom granskning av egenkontroll och analysrapporter vid samtliga badanläggningar. Alla verksamhetsutövare med bassängbad ska ha väl fungerande egenkontroll och miljön ska vara hälsosäker.
- tillsyn av strandbad, där tillsyn bl.a. sker genom inspektioner under badsäsongen samt möten med ansvariga stadsdelar.
- hygienlokaler där tillsynen 2010 omfattar registrering och tillsyn på nyanmälda lokaler samt hantering av inkomna klagomål. Erfarenheten av tillsynskampanjerna 2008 och 2009 (piercare, tatuerare och fotvårdare) visar att behovet av tillsyn på kända objekt är mindre än förväntat och därför görs ingen riktad tillsyn på denna grupp under 2010.
- plaskdammar där tillsyn bl.a. sker genom granskning av analysrapporter. Alla stadsdelar ska ha en väl fungerande egenkontroll.
- eldningen där tillsynen främst består i handläggning av olägenhetsärenden i villaområden. Eldningen ska inte utgöra en risk för boendes hälsa.
- enskilda avlopp där anmälningar, tillstånd och dispenser hanteras. Inventering av avlopp i anslutning till vattenförekomst. Inga enskilda avlopp ska göda eller smitta badvatten eller dricksvatten.

Kapitel 10 Miljöbalken, Förorenade områden, Avdelningen för plan och miljö

Tillsynen avser förorenade områden, dvs. fastigheter, byggnader, deponier eller mark som är så förorenad, att halterna påtagligt överskrider lokal/regional bakgrundshalt samt innebär risk för hälsa och miljö. Vanligt är att tillsynen initieras av att mark, som behöver tas i anspråk för byggande eller annan användning, befars vara eller visar sig vara så förorenad att efterbehandling krävs.

Inom PCB-tillsynen ska säkerställas att de fastigheter, byggda 1956-73, som ännu inte inventerats genomför sådan inventering av PCB. Med de slutdatum som gäller för sanering, 30 juni 2011 respektive 2013, förväntas antalet anmälda saneringar öka. Handläggningen består av beslut efter anmälan, inspektion samt hantering av slutredovisning.

Arbetet med att nå kvicksilverfria tandvårdslokaler bedrivs genom tillsyn av 50-60 verksamheter årligen. Om avskiljare saknas uppmanas verksamheten installera sådan/sådana. I arbetet ingår även att behandla anmälningar om sanering av kvicksilverhaltiga rör. I staden finns 462 registrerade tandläkare som betalar tillsynsavgift. Av dessa har 64 % lokaler som är fria från kvicksilver.

På grund av rådande lågkonjunktur det senaste året med ett svagt bostadsbyggande har den händelsestyrda tillsynen av historiskt förorenade områden varit låg. Nu vänder konjunkturen och efterbehandling av förorenad mark till följd av ändrad markanvändning väntas öka. Tillsynen av dessa ärenden består av granskning av upplysningar om förorenad mark, tidiga samråd med verksamhetsutövare, beslut efter anmälan, inspektioner och granskning av slutrapporter.

Kapitel 14 Miljöbalken, Kemiska produkter

Tillsynen avser kemikalier i varor och produkter och området är under utveckling. Tillsynsansvaret delas med Kemikalieinspektionen och rådgivningen är emellanåt begränsad. T.ex. när tillsynen avser oönskade men likväl tillåtna kemikalier. Samarbete sker med Göteborg och Malmö kring dessa tillsynsaktiviteter.

Avdelningen för plan och miljö

Ett område för tillsyn är t.ex. alla cisterner vars ägare ska ha en väl fungerande egenkontroll så att olja inte läcker ut. Inom tillsynen handläggs inkomna rapporter om cisterner som tagits ur bruk. Tre kampanjer, bl.a. kemikalier i textilier, planeras att genomföras under året.

Avdelningen för hälsoskydd

Ett område för tillsyn är köldmedier där kontrollrapporter tas emot på anläggningar innehållande 10 kg köldmedium eller mer och dessa ska ha en väl fungerande egenkontroll. Verksamhetsområdet ska effektiviseras genom en ökning med 20 % av den elektroniska inrapporteringen. Ett annat område är

kosmetiska och hygieniska produkter där tillsynen riktas mot handeln och syftar till att produkter innehållande förbjudna ämnen inte ska förekomma.

Kapitel 15 Miljöbalken, Avfall.

Miljöbalkens kapitel 15 handlar om avfall och producentansvar.

Avdelningen för plan och miljö

Några områden för tillsyn är:

- Hanteringen av elektronikavfall.
- Rivning där det handlar om att på ett korrekt sätt hantera det farliga avfallet.
- Hanteringen av freonblåst isolermaterial.

Avdelningen för hälsoskydd

Exempel på tillsyn är:

- Båtklubbar och marinor där tillsyn bl.a. omfattar kontroll av avfallshantering, avloppslösningar samt att förbjudna kemikalier inte förekommer.
- Handläggning av avfallsärenden, dvs. anmälningar, dispenser, olägenhetsanmälningar, SLK-remisser mm. Alla som ger upphov till avfall ska följa EU:s avfallshierarki och ha en fungerande egenkontroll.
- Riktad tillsyn på verksamheter för kontroll av avfallshanteringen däribland fortsatt uppföljning av nedskräpningen kring Årsta partihallar.

Kontroll enligt livsmedelslagen

Kontrollen inom livsmedelsområdet präglas av ett långvarigt samarbete på europainivå som har resulterat i ett antal EG-förordningar, tillsammans benämnda ”hygienpaketet”. Hygienpaketet reglerar bl.a. områdena livsmedelshygien, djurskydd och foderhygien och innebär att samtliga steg i livsmedelskedjan nu ska vara föremål för tillsyn. Tidigare har ett antal objektskategorier stått utanför tillsyn/kontroll. Antalet tillsynsobjekt har därför ökat och uppgår nu till knappt 7 000. Tillsyn enligt djurskyddsförordningen upphörde fr.o.m. 1 januari 2009 då denna övertogs av länsstyrelsen som också övertog personalen som arbetade inom detta område.

Med koppling till de övergripande målen i Sveriges fleråriga kontrollplan för livsmedelskedjan 2009-2012 ska MHN utföra en livsmedelskontroll som är riskbaserad, ändamålsenlig, effektiv och professionell. MHN ska kontrollera att livsmedelsföretagen är kompetenta och tar ansvar för att maten är säker och rätt märkt. MHN ska uppfattas av konsumenterna, media och företag som trovärdig. I samband med revision/inspektion av de enskilda verksamheterna ska plan för utbildning granskas systematiskt med anledning av att utbildning

är en av grundförutsättningarna för en säker livsmedelshandling. Ett genomtänkt och väl implementerat system för egenkontroll är likaså grundläggande. Nivån på kraven kan läggas olika beroende på typ av verksamhet och omfattning.

Inom ramen för planlagd riktad kontroll genomförs projekt baserade på riskanalys. Arbetssättet med riktade kontroller ger ett systematiskt arbete med ökad kvalitetssäkring av bedömningar och det ger ökad effektivitet i arbetet. Den mest påtagliga fördelen är att projekten medger en analys av läget inom en bransch eller kategori av verksamheter. Därmed skapas också underlag för planering av kommande projekt. Arbetssättet bygger på att tillsynen ska vara riskbaserad då också erfarenheter från tidigare projekt vägs in. För år 2010 planeras bland annat fortsatt fokus på handtering av allergikost i skolornas kök samt märkning av livsmedel inom etniskt sortiment. Genom deltagande i kundundersökningar följs upp hur MHN uppfattas som myndighet.

Planlagd kontroll av livsmedelsobjekt

Planering görs efter det registrerade antalet objekt som för närvarande är c:a 6 800. Med anledning av den lagstiftning som trädde ikraft 2006 inlemmades nya objektskategorier i kontrollen och antalet objekt ökade från ca. 5 400 år 2007. Någon fortsatt kraftig ökning är inte trolig och antalet kommer att ligga runt 7 000. Genom ägarbyten bortfaller ca: 1 000-1 500 objekt under året. Eftersom det handlar om ägarbyten blir det enligt lagstiftningen ett nytt objekt när en ny ägare tar över verksamheten. Det sammanlagda antalet kommer därför i princip att vara konstant. De som bortfaller tidigt under året kommer inte att hinna få planerat kontrollbesök. Eventuell "överbliven" tid används för kontroll av nya objekt. Objekt med litet antal kontrolltimmar besöks inte varje år. En oroande tendens är att nya ansvars- och arbetsuppgifter läggs på kommunernas livsmedelskontroll utan att finansieringsfrågan är utredd.

Extra offentlig kontroll

Vid behov genomförs extra offentlig kontroll utöver den planlagda årliga kontrolltiden. Kontrollen utförs som inspektion/revision. Kontrollen är händelsestyrd och kan inte planeras eftersom den initieras av t.ex. anmälan om misstänkt matförgiftning eller andra typer av klagomål. Till denna typ av kontroll hänförs också kontrolltid utöver den årliga planerade kontrolltiden i fall där fler inspektioner krävs pga. att verksamheten inte motsvarar lagstiftningens krav. Extra offentlig kontroll faktureras i efterhand baserat på nedlagd tid. Med anledning av att godkännandeprövning inte längre krävs för flertalet objekt kan verksamheten starta efter registrering. Erfarenheten får utvisa om detta kommer att bidra till att fler kontrollrapporter kommer att få bedömningen underkänd

Prövning för godkännande

Verksamheten med godkännandeprövning efter ansökan från verksamhetsutövare kommer i stort sett att upphöra. Anledningen är ändring i nationell lagstiftning där krav på godkännande vid nybyggnation och ägarbyte upphört och ersatts med registrering. Dock kvarstår behov av kontrollbesök efter att registrering har skett. Enkelt uttryckt kan man säga att kontroller kvarstår men i modifierad form.

Anmälan om registrering

En uppskattning är att ca. 1 500 registreringar kommer att göras med en tidsåtgång på 2 timmar per registrering. På årsbasis beräknas 3 000 timmar utföras. En osäkerhetsfaktor är det ekonomiska läget vilket kan bidra till färre nya verksamheter. Hittills har dock ingen märkbar minskning i antalet registreringar skett. Genom ändring i nationell lagstiftning har krav på godkännandeprövning upphört för majoriteten av livsmedelsobjekten. I stället registreras verksamheten och kontroll görs efter att verksamheten startat. Hur snart efter start som kontrollen utförs är beroende av riskklassificeringen. Objekt med litet antal timmar besöks inte under startåret (år 0). Under startåret anpassas den årliga avgiften till faktiskt använd kontrolltid och faktureras i efterhand. Kontrollerna utförs för att avgöra om kraven i livsmedelslagstiftningen följs och att förutsättningar finns för att företagen kan leverera säkra livsmedel.

Utredning av misstänkta matförgiftningar

Misstänkta matförgiftningar ska utredas. Antalet beräknas vara 200-300 på årsbasis. Misstänkta matförgiftningar kan nu rapporteras in via stadens webbsida. Genom förenklad anmälan om misstanke kan förvaltningen agera snabbare vilket ökar möjligheterna att spåra smittkällor. På sikt är målet att antalet misstänkta matförgiftningar ska minska genom att kontrollerna upptäcker brister som företagen uppmanas åtgärda. Genom införande av att anmälan kan framföras via webben underlättas för konsumenterna att nå fram och därmed kan antalet misstänkta matförgiftningar initialt befaras öka något.

Behandling och utredning av klagomål

Mängden uppskattas till ca. 350 stycken. På sikt är målet att antalet klagomål ska minska genom att kontrollerna upptäcker brister som företagen uppmanas åtgärda. Genom införande av att klagomål kan framföras via webben underlättas för konsumenterna att nå fram och därmed kan antalet klagomål initialt befaras öka något.

Telefonsamtal och e-post från allmänheten

Telefonsamtal och e-post från allmänhet och livsmedelsföretag besvaras. Information lämnas i (begränsas till) den utsträckning livsmedelslagen föreskriver. Service till företag och enskilda ska ges via servicetelefon och inkommande e-postförfrågningar. På årsbasis beräknas ca. 5 000 telefonsamtal och 1 000 e-post inkomma. Telefonsamtalen har minskat något i omfattning

medan mängden e-post i princip har fördubblats jämfört med tidigare år. Införande av e-tjänst för anmälan om registrering har effektiviserat dokumenthanteringen. Dock genereras en del frågor som kommer in via telefon eller e-post. Genom att förbättra informationen i e-tjänsten kommer förhoppningsvis frågorna att minska på sikt. Sammantaget har servicenivån ökat.

Övrig lagstiftning

- Strålskyddslagen; tillsyn av solarier. Under 2010 kommer arbetet med att kontrollera verksamheter med solarier att intensifieras. Resultatet av tillsynen 2008 och 2009 visar att behovet är mycket stort. I princip alla besökta objekt har brister som måste följas upp. Bristerna är både av hygienkaraktär men även att solarierna är bestyckade med felaktiga rör, många gånger mycket starkare rör än vad som är tillåtet.
- Lag om skydd mot internationella hot mot människors hälsa; tillsyn för utfärdande av Karantän & Saneringsbevis på fartyg.
- Smittskyddslagen; tillsyn mot legionella.

NÄMNDMÅL:

Det gemensamma arbetet med Green Capital ska stödjas av MHN genom att arrangera workshops samt sprida goda exempel, erfarenheter och arbetssätt inom miljöområdet.

Nämnden planerar ett antal aktiviteter i samband med Green Capital. Härutöver kommer nämnden att ha en stödjande roll i många av de aktiviteter som planeras av andra nämnder och bolaga. Aktiviteter som nu planeras inom Miljö- och hälsoskyddsnämnden:

- Arrangera ett internationellt ljudlandskapsseminarium gemensamt med Stockholm universitet.
- Genomföra en internationell workshop för att involvera boende och verksamma i Stockholm i stadens klimatarbete samordnat med den årliga energidag som ska genomföras inom ramen för åtagandena i Covenant of Mayors.
- Genomföra en internationell workshop med näringslivsinriktning samordnad med den årliga klimatpaktskonferensen
- Presentera stadens miljöarbete och genomföra aktiviteter under miljöhuvudstadsåret.
- Genomföra en internationell workshop på tema vatten.
- Genomföra en internationell workshop på tema miljögifter.
- Genomföra en internationell workshop på tema biologisk mångfald.

- Genomföra en internationell workshop om hälsoeffekter av partikelutsläpp i Stockholm i samarbete med Forum of Respiratory Societies.
- Genomföra en internationell workshop om inomhusmiljö.

NÄMNDMÅL:

Energieffektiviseringsmålet för Stockholms verksamheter ska uppnås.

Miljöförvaltningen stödjer och följer upp stadens energieffektiviseringsarbete genom Energicentrum.

Planerade aktiviteter är:

- Verka för en helhetslösning för hantering av stadens energistatistik, per byggnad, via e-nyckeln.
- Ge stöd till bolag och förvaltningar vid ansökningar om energieffektiviseringsbidrag där sådana möjligheter finns.
- Tillhandahålla information om energieffektiv teknik till stadens förvaltningar och bolag via hemsida och seminarier.
- Stödja nuvarande och initiera nya projekt och åtgärder som syftar till introduktion av energieffektiv teknik och användande av bästa tillgängliga teknik i större skala.
- Stödja stadens bolag vid upphandling av vindkraft.
- Sammanställa resultat från och informera om större upphandlingar av energieffektiviseringsåtgärder i fastigheter.

NÄMNDMÅL:

Genom en långsiktig miljöövervakning följa miljötilståndet som underlag för tillsyn, programarbete samt övrigt miljöarbete

Förvaltningen ansvarar för att genom miljöövervakning följa tillståndet och förändringar i miljön. Genom att kunna separera olika källbidrag och därmed kunna analysera och välja effektiva åtgärder kan resultaten användas som underlag för miljöförbättrande åtgärder, tillsyn, information och rådgivning. Årligen tas en samlad plan fram för nästkommande år och även en mer långsiktig plan för nästkommande treårsperiod. Planeringen presenteras för MHN. Prioriterad miljöövervakning utgår från lagstiftning, miljömål, aktuella resultat från miljöövervakningen, miljö- och hälsoutredningen samt behov som uttrycks inom tillsynen och från andra förvaltningar och bolag. Av bilaga 1:3 framgår förslag till miljöövervakningsplan för 2010. Miljöövervakningen omfattas av nedanstående åtaganden och tillhörande aktiviteter (punktsatser):

Samordna och långsiktig planera miljöförvaltningens miljöövervakning.

- Uppdaterad miljöövervakningsplan.

- Samordning och presentation av miljöövervakningsplanen.

Utveckla och genomföra miljöövervakning inom biologisk mångfald.

- Artövervakning: Stadens groddjur samt under året andra eventuellt prioriterade grupper enligt ArtArken.
- Naturtyp/verktyg: Upphandling och inleda uppdatering av stadens Biotopkarta.
- Naturtypsövervakning: Slutföra mätning och analys på stadens stränder avseende tillgänglighet och naturvärden.
- Inleda arbetet med att utveckla ett miljöövervakningsprogram för biologisk mångfald och ekosystemtjänster.
- Landskap/verktyg: Fortsatt validering och kommunikation om Habitatverktyget, för miljöbedömningar och åtgärdsförslag i tillsyn, fysisk planering m.m.

Utveckla och genomföra miljöövervakning inom mark.

- Planera grundvattenövervakning.

Utveckla och genomföra miljöövervakning inom vatten.

- Ta fram och redovisa underlag för pågående vattenövervakning samt behov av kompletterande övervakning, i enlighet med EG:s vattendirektiv.

Utveckla och genomföra miljöövervakning inom miljögifter

- Båtbottenprojekt: Minskad miljöpåverkan från användning av båtbottenfärger.
- Genomföra insatser på området kemikalier i varor i samarbete med företagsenheten samt Göteborg och Malmö.
- Miljögiftsövervakning vatten.
- Internationellt samarbete kring Östersjön - COHIBA.
- Utveckla kontakter med näringslivet om kemikalier i varor.
- Genomföra och avsluta EU-projektet ScorePP.

Genomföra miljöövervakning inom området miljöns inverkan på människors hälsa

- Uppdatering av bullerkartläggning.
- Fortsatt utveckling av bullerdatan.

- Ljudnivån i Stockholm parker och rekreationsområden.
- Mätdata från våra fasta mätstationer från buller.
- Enkätundersökning till boende i nya bostäder i trafiknära lägen.

Erbjuda förvaltningens expertkompetens inom luftövervakningsområdet till externa aktörer.

- Bedömt antal uppdrag som kommer att efterfrågas i olika kategorier, delvis baserat på efterfrågan tidigare år: Utsläppsdatabaser (2-4), Diverse mätuppdrag (5-10), MKB_ och HKB-utredningar (10-20), Energianläggningar (2-5), Åtgärdsanalyser (2-3), Forskningsprojekt (2-6).

Genomföra drift av lokalt system för lagreglerad kontroll av luftkvalitet i Stockholm för Miljöförvaltningens räkning.

- Leverans av: Mätdata, spridningsbilder och MKN-jämförelser för luftkvalitet uppdateras på hemsida varje timme och dygn. Prognoser för luftkvalitet för nästa dygn dateras upp varje dygn.

Genomföra drift av regionalt system för övervakning av luftmiljö på uppdrag Luftvårdsförbundet i Stockholm och Uppsala län enligt avtal för år 2008 - 2011.

- Leverans av: Mätdata, spridningsbilder, MKN-jämförelser för luftkvalitet och prognoser för luftkvalitet som uppdateras kontinuerligt på hemsida varje timme och dygn.

Analysera och välja ut effektiva åtgärder liksom att följa upp beslutade åtgärder såsom dubbdäckförbud på Hornsgatan.

NÄMNDMÅL:

Ha en aktuell miljö- och hälsoutredning som kommer till användning vid prioriteringar i verksamhetsplaneringen

Miljöförvaltningens Miljö- och hälsoutredning innehåller en värdering av vilka påverkansfaktorer och källor i Stockholm som bedöms ha störst miljö- och hälsopåverkan. Miljö- och hälsoutredningen ska fungera som ett kunskaps- och beslutsunderlag för stadens miljöarbete. En årlig aktualisering sker av kunskaps- och värdering. Aktiviteter som ingår i arbetet är:

- Projektledning och samordning inom Miljöförvaltningen.
- Aktualisering av målområden.

NÄMNDMÅL:**MHN ska bidra till att staden uppnår mål och genomför åtgärder enligt Vattenprogrammet**

Arbetet med Vattenprogrammet innebär att bidra till att Vattenprogrammets mål uppfylls vilket redovisas under tillsynen av vägghållare. Dessutom innebär arbetet att samordna, följa upp och kommunicera stadens arbete med Vattenprogrammet. Här ingår följande aktiviteter:

- Revidering av vattenprogrammets målstruktur (föreslås i KF-uppföljning 2009).
- Ta fram Årsrapport 2009. Uppföljning av åtgärdsarbetet.
- Projektledning och samordning av Vattenprogrammet.

NÄMNDMÅL:**MHN ska genom sin expertkompetens bidra till att målen i Stockholms miljöprogram och andra program genomförs och följs upp**

Nämndmålet innebär bl.a. att Miljöförvaltningen ska följa upp delmål som nämnden har uppföljningsansvar för i Miljöprogrammet. Indikatorer som används för uppföljning framgår av bilaga 1:4. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har beslutat om målvärden för indikatorerna som innebär att olika tillstånd ska öka eller minska beroende på område. Indikatorerna kan rent tekniskt inte hantera denna typ av målvärden, dvs. "öka" och "minska" utan ska i normalfallet ha ett siffervärde som målvärde. Därför är kolumnen "Nämndens mål" tom i sammanställningen av dessa indikatorer i ILS Webb. Uppföljningen kommer istället att bestå av uppmätta värden som relateras till utgångsvärden, oftast från slutet av år 2007 som också fungerar som startpunkt för Miljöprogrammet, dvs. år 2008. Dessa jämförelsevärden anges i namnet på indikatorn. Uppföljningsvärden som är "bättre" än utgångsvärdet visar alltså på en gynnsam utveckling.

Av indikatorerna i bilaga 1:4, är flera sedan tidigare beslutade av nämnden. För att få en mer komplett uppföljning av delmålen i Miljöprogrammet som nämnden har uppföljningsansvaret för, föreslås ytterligare indikatorer. Målvärdena sätts också för dessa till "öka" eller "minska" beroende på vad som avses.

Uppföljningen av miljöprogrammet innefattar följande aktiviteter:

- Samordning, uppföljning och kommunikation av Miljöprogrammets delmål som berör MHN.
- Genomföra en undersökning av stockholmarnas attityder till miljö och miljöarbete.

Som representant för MHN och Stockholms stad deltar förvaltningen i olika externa samarbetsformer för att utveckla arbetet och bevaka nämndens och stadens

miljö- och naturvårdsintressen. Externa samverkansaktiviteter som ingår i detta arbete sker i följande förbund, nätverk och dylikt :

- Bällstaågruppen.
- Grönyta i tätort (SCB.)
- Igelbäcksggruppen.
- Kustvattenvårdsförbundet.
- Stadens naturvårdsnätverk.
- Delta i referensgrupp om GIS-verktyg för ekologiska samband (Stockholm Resilience Center och KTH).
- Regionalt dagvattennätverk.
- Storstadssamarbete med Göteborg och Malmö.
- Tyresåns Vattenvårdsförbund.
- Södertörnsekologerna.

Målet innebär också att stödja tillsynsarbete, stadens klimatarbete, miljömålsarbete, planhandläggning, ÖP etc. Här ingår följande aktiviteter:

- Medverka i Miljömålsrådets expertgrupp BMÖ inom ramen för SKL:s medverkan.
- Samordna stadens och förvaltningens internationella miljöarbete. Aktivt bidra till stadens Eurocities-arbete, delta i forummöten, Europaforum.
- Stödja förvaltningar och bolag vid upphandling.
- Stödja inledande skede av samarbete med externa aktörer kring webbverktyget Miljöhuset.
- Ta fram badvattenprofiler enligt EG-direktiv på uppdrag av SDF.
- I samarbete med andra förvaltningar utveckla information om natur på webben, samt på andra sätt informera om stadens natur och naturvårdsarbete.
- Delta vid översyn och revidering av stadens dagvattenstrategi.
- Implementera resultatet från projektet Nya gifter-nya verktyg i Miljöprofilområdena.
- Genomföra utredningar om miljömål, påverkan, tillståndet i miljön m m.
- Expertfunktion vid förfrågningar från allmänhet, kollegor och företag.
- Ansökningar t.ex EU, extern finansiering av miljöprojekt.

NÄMNDMÅL:

MHN ska via Miljöbarometern erbjuda aktuell och lättillgänglig information om stadens miljösituation och miljöarbete

Genom Miljöbarometern lagras miljödata om miljösituationen i Stockholm på ett strukturerat sätt och utgör därmed ett viktigt kunskaps- och beslutsunderlag för miljöarbetet. Miljödata kommer från ett flertal olika avdelningar och

verksamheter inom förvaltningen. Nedan framgår ett antal aktiviteter som kommer att utföras inom arbetet med Miljöbarometern:

- Leverera data om växthusgasutsläppen i Stockholm till miljöbarometern.
- Projektledning och samordning av Miljöbarometern. Uppdatering och utveckling av miljöstatistik och miljödata.
- Utveckla vatteninformationen på Miljöbarometern och stockholm.se. Göra e-postutskick av nyhetsbrev.
- Utveckla redovisningen av medborgarenkäten på Miljöbarometern.
- Leverera data från luftövervakningen till Miljöbarometern.

NÄMNDMÅL:

MHN skapar möjligheter för att öka användningen av miljöfordon och förnyelsebara fordonsbränslen så att 35 procent av nybilsförsäljningen består av miljöbilar samt att försäljningen av förnyelsebara bränslen uppgår till 8 procent i Stockholms län vid utgången av 2010 samt att 10 procent av nyregistrerade tunga fordon är "miljöbilsklassade" år 2014.

Nämndmålet innebär arbete med information om miljöfordon och miljöbränsle samt samarbete med marknadsaktörer för att förbättra förutsättningarna för miljöfordon. Inom målet verkar nämnden också för en gemensam svensk miljöbilspolitik. Aktiviteter som ingår:

- Sammanställa fakta kring miljöaspekter av förnyelsebara bränslen.
- Samarbeta med andra aktörer om förnyelsebara drivmedel.

NÄMNDMÅL:

MHN stödjer aktivt förvaltningar och bolag i deras arbete för att uppfylla KF:s mål om 100 procent miljöbilar samt 85 procent miljöbränsle i Stockholms stads egna bilpark till 2010

En stor del av miljöbilsarbetet riktar sig till stadens förvaltningar och bolag. Dessa erbjuder metodstöd vid rapportering av fordonsinnehav och bränsleanvändning, information om miljöbilar och förnyelsebara bränslen. Nämnden främjar också stadens miljöbilsinnehav genom att agera för miljöfordon och miljöbränsle prioriteras i nya ramavtal som innefattar fordon, transporter och tjänster. Aktiviteter som ingår i arbetet är:

- Ge faktaunderlag om var information kring bränsleanvändning och fordonsinnehav kan hämtas.
- Rapporteringsmallar.
- Arrangera seminarier för fordonsansvariga.

- Täcka merkostnad för miljöfordon.
- Upphandling av elfordon i samarbete med Vattenfall.
- Bistå upphandlingsansvariga i staden med fakta om miljöbilar och miljöbränslen.
- Erbjud hjälp vid framtagande av utbytesplaner.

NÄMNDMÅL:**Miljö kvalitetsnormerna för omgivningsbuller ska uppfyllas.**

Miljöövervakningen av buller ska vidareutvecklas för förbättrade prioriteringar av kostnadseffektiva åtgärder. Kunskap ska spridas till boende och verksamma i Stockholm om möjligheter att bidra till förbättrad ljudkvalitet. Aktiviteter under 2010 är:

- Delta i EU-projekten Hosanna och Cityhush.
- Utveckla och använda metoder för att bättre kunna analysera data från bullerkartläggningar, t.ex. individdata.
- Delta i EUROCITIES arbetsgrupp samt i nationell samordningsgrupp för åtgärdsprogram mot buller tillsammans med berörda kommuner, trafikverk och naturvårdsverket.
- I mån av ekonomiska resurser samla in och förbättra underlag till nästkommande bullerkartläggning.
- Delta i utvecklingsarbete för Stockholm samt medverka i seminarier och informationsinsatser om buller.

NÄMNDMÅL:**Snabb och effektiv service**

Nämndens punktlighetsmål för hantering av olika ärenden är viktiga åtaganden för servicen inom tillsynen. Dessa framgår i form av indikatorer nedan.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Behandla anmälningar enligt miljöbalken inom sex veckor	90 %	Tertial
Handläggning av värmepumpansökningar ska påbörjas senast efter 5 arbetsdagar.	95 %	Tertial
Miljörapporter besvaras senast 30 juni.	95 %	Tertial
Påbörja prövning av inkomna ansökningar inom livsmedelskontroll om registreringar eller godkännande inom 14 arbetsdagar.	85 %	Tertial
Påbörja utredning om misstänkta matförgiftningar inom ett dygn	80 %	Tertial

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
Respons på klagomål lämnas och kontakt med utpekad störningskälla tas inom två veckor.	95 %	Tertial

NÄMNDMÅL:**Stadens utsläppsmål för CO2 ekv. enligt miljöprogram och budget 2010 ska uppnås.**

Inom detta nämndmål finns ett mångfacetterat arbete som bl.a. innebär deltagande i nationella och internationella nätverk för klimatarbete. Indikatorer för uppföljning angående miljöfordon, förnyelsebart bränsle och utsläpp av växthusgaser följs upp. Årsmålet för utsläpp av växthusgaser för 2010 är 3,6 ton/inv. En viktig del av arbetet är information till boende och verksamma i Stockholm för minskad energianvändning och minskade växthusgasutsläpp. Arbetet innebär också att verka för att nya åtgärder som minskar utsläppen genomförs i Stockholm. Aktiviteter som ska genomföras under 2010 är:

- Delta i EUROCIETIE:s och ICLEI:s nätverksarbete.
- Delta i klimatkommunernas arbete.
- Genomföra EU-projektet Covenant of Mayors in the Central Baltic Capitals som stöd för stadens arbete med åtaganden som följer av undertecknandet av Covenant of Mayors.
- Fortlöpande uppdatera stadens information om klimatfrågan på www.stockholm.se/klimat.
- Informera invånare och verksamma i staden genom den regionala energi- och klimatrådgivningen.
- Jämföra beräkningsmetodik mellan större städer i Sverige och inom valda delar av övriga EU.
- Utredda förutsättningarna för energi- och kostnadseffektivare varutransporter.
- Synliggöra de mest energieffektiva kommersiella lokalerna i staden.
- Rapportera den årliga uppföljningen av växthusgaser till nämnden samt redogöra för förutsättningarna att nå målen.

NÄMNDMÅL:**Utföra tillsyn motsvarande avgiften.**

Taxan för tillsynen är satt enligt självkostnadsprincipen. Den avgift som företag betalar för tillsyn ska i stort motsvara den tillsyn som nämnden utför. Tillsynen riktas mot olika branscher eller områden för tillsyn och tillsynen är ofta ett fast årligt belopp. Samtliga företag i en bransch kan oftast inte räkna med tillsyn under ett år men branschen kan täckas av under en lite längre tidsperiod av några år, allt beroende på behov och de bedömningar som görs för branschen. I de fall tillsynen bedrivs med sk. timavgift motsvarar faktureringen direkt den nedlagda debiteringsbara tiden.

Tiden som går åt för tillsyn kan delas in i följande tre kategorier:

1. Debiterbar tillsyn vilket innebär att tiden kan specificeras på avgiftsfaktura. Här ingår t.ex. inspektioner på plats.
2. Indirekt debiterbar tid. Denna tid specificeras inte på fakturan men ingår i den timtaxa som beslutats för tillsynen. Här ingår t.ex. informationsmöten, framställning av broschyrer mm.
3. Ej debiterbar tid. Här finns arbetsmoment som visserligen är tillsyn men som nämnden inte kan ta betalt för. Hit hör t.ex. arbete med överklaganden, obefogade klagomål och tillståndsremisser.

Sammanställningen nedan visar antal timmar debiterbar tillsyn som planeras att utföras inom olika områden. För en uppföljning av att branscher och verksamhetsutövare som betalar avgift också får tillsyn utförd motsvarande avgiften är det detta antal timmar som ska följas upp. Av bilaga 2 framgår de debiteringsbara timmarna mer i detalj för olika branscher. I årsredovisningen kommer också den indirekt debiteringsbara tiden att redovisas.

Tillsyn enligt lagstiftning	Debiterings- bara timmar
Summa all tillsyn	68 124
Summa Miljöbalken	39 422
Kapitel 7 Skyddade områden	1 174
Kapitel 9 Miljöfarlig verksamhet	15 859
Kapitel 9 Hälsoskydd	11 801
Kapitel 10 Förorenade områden	3 632
Kapitel 14 Kemiska produkter	5 473
Kapitel 15 Farligt avfall och övrigt avfall	1 483

Summa Livsmedelslagen	29 540
Planerad årlig kontroll	24 200
Extra offentlig kontroll vid behov	1 000
Godkännandeprövning/1:a års kontroll enligt livsmedelslagen	1 370
Registrering enligt livsmedelslagen	2 970
Strålskyddslagen, (tillsyn av solarier)	240
Smittskyddslagen, (legionella)	0
Lag om internationella hot mot människors hälsa (karantäns & saneringsbevis)	20

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**1.4 Bostadsbyggnadstakten ska vara hög**

Förvaltningen bidrar till målet genom att tillföra expertkompetens inom miljö- och hälsoområdet i alltifrån den fysiska planeringens tidiga skede till besvarande av bygglovsremisser.

NÄMNDMÅL:

MHN ska medverka i arbetet med de tre av Kf beslutade miljöprofilområdena; Norra Djurgårdsstaden, NV Liljeholmen och miljonprogrammet

Nämndmålet är ett svar på uppdrag i KF:s budget. MHN ska bidra med expertkompetens i arbetet med miljöprofilområdena. I anslutning till nämndmålet finns också en indikator för uppföljning av stadens miljöprogram.

Nämndens indikatorer	Årsmål	Periodicitet
2.3 Bostadsprojekt som miljöprofilerats.	3 st	År

NÄMNDMÅL:**Mhn ska stödja SBN, Expl.N. och RHN med kompetens inom området hälsa, miljö och naturvård för att möjliggöra en attraktiv, trygg och växande stad**

Förvaltningen deltar i det tidiga skedet i planeringen såsom upprättande av underlag för ställningstagande om betydande miljöpåverkan enl. lagstiftning samt underlag för miljökonsekvensbeskrivningar. Förvaltningen deltar i arbetsgrupper i projekt mm för att bidra med kompetens utifrån miljö, hälsa och naturfrågor till intressenter inom staden men även externa parter. Remisser besvaras inom området fysisk planering och miljökonsekvensbeskrivningar (MKB) kvalitetsgranskas i samband med remisser. Förvaltningen besvarar också bygglovsremisser. Inom ramen för utvecklingsarbete underhålls förvaltningens informationsverktyg "Hjälpreda för miljöfrågor i fysisk planering" samt behandlas andra utvecklingsfrågor för stadens fortsatta utveckling. Aktiviteter under 2010:

- Bereda planremisser enligt fastställd rutin.
- Uppströms arbete i plan- och exploateringsarbetets tidiga skede sker utifrån fastställd aktivitetsplan.
- Information om planrelaterade miljöfrågor i Hjälpredan hålls uppdaterad.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**1.7 Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad**

Nämnden bidrar på flera sätt till att uppfylla målet. Vid olyckor med miljö eller hälsoanknytning kan nämnden bidra med expertkompetens. Vid bestämmandet av målvärden för indikatorerna beträffande säkerhetsarbetet och risk- och sårbarhetsanalysen utgår förvaltningen från det tidigare risk- och sårbarhetsarbetet och arbete som dessförinnan har utförts beträffande externa hot. Allvarligare incidenter inom miljöområdet, t.ex. olyckor, bränder o.dyl. där giftiga kemikalier är inblandade, inträffar relativt sällan. KF:s indikatorn nedan avseende prioriterade incidenter avser det ungefärliga antal matförgiftningar som förväntas inträffa under 2010. Något som följs upp noga och som nämndens livsmedelskontroll prioriterat i sitt arbete. Genom införandet av en webbaserad tjänst för matförgiftningar kan antalet anmälningar komma att öka. Vidare har nämnden arbete bl.a. inom planområdet, klimatanpassning, visst tillsynsarbete, miljöövervakning och vattenarbete som bidrar till att bevara naturvärden och en hälsosam miljö vilket bidrar till Stockholms stora kvaliteter.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel anställda som känner till det förebyggande säkerhetsarbetet.	100 %	öka	År
Antalet särskilt prioriterade incidenter, olyckor och effekter av inträffade händelser som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen.	250	minska	År

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Rutiner för hur incidentrapporteringen ska utföras i verksamheten ska utarbetas.	2010-01-01	2010-12-31
Utbildningsplan för säkerhetsarbetet ska upprättas.	2010-01-01	2010-12-31

NÄMNDMÅL:**Bistå stadens ledning och övriga förvaltningar med expertkunskap om hot mot miljö och hälsa**

Miljöförvaltningens kompetens inom miljö- och hälsoområdet står till stadens förfogande vid miljö- och hälsorelaterade olyckor, kriser och förebyggande arbete som t.ex. klimatanpassning för att minska kommande påfrestningar för Stockholm till följd av ett förändrat klimat. SLK samordnar klimatanpassningsarbetet och förvaltningen tillsammans med bl.a. SBK och Exploateringskontoret är representerade. Luftkvaliteten följs löpande, vilket ligger till grund för åtgärder. Miljö- och hälsoundersökningen är ett värdefullt bidrag för att identifiera miljö- och hälsoproblem och kunna vidta åtgärder. Nämndens risk- och väsentlighetsanalys avser till stor del Kf-indikatorer som har inverkan på miljö- och hälsa.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:**2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras**

I egenskap av myndighet med mycket breda kontaktytor mot företag och allmänhet, har kvalitetsfrågor med inriktning på service stor betydelse för nämnden. Viktiga förutsättningar är kompetensförsörjningen och ledarskapet.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.4 Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare**

Miljöförvaltningen fortsätter arbetet för att vara en attraktiv arbetsplats. Utgångspunkter är bl. a medarbetarenkät, avgångsenkät och medarbetarsamtal.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
NöjdMedarbetarIndex (alla nämnder/bolag)	65	62	År
Sjukfrånvaro (alla nämnder/bolag)	3,7 %	5,0 %	Halvår

NÄMNDMÅL:**Miljöförvaltningen ska erbjuda meningsfulla arbetsuppgifter, en hälsosam arbetsmiljö, ett tydligt och inspirerande ledarskap och möjlighet till delaktighet och utveckling**

Miljöförvaltningen fortsätter arbetet med att utveckla ledarskapet och förbättra utvecklingsmöjligheterna för medarbetarna. Sjukfrånvaron ska hållas på en fortsatt låg nivå. Pågående arbete med att utveckla det administrativa stödet i tillsynen förbättrar arbetssituationen för medarbetarna. Några aktiviteter inom detta område är:

- Kompetensutveckling inom juridik och service/kommunikation
- Ett omfattande introduktionsprogram
- Utbildning i arbetsmiljö för chefer, fackliga förtroendemän, skyddsombud och medarbetare
- Friskvårdsprogram som främjar hälsa och stimulerar till hälsoaktiviteter
- Individuell utvecklingsplan för varje medarbetare
- Ledarutveckling

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:**3.Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva****KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:****3.1 Budgeten ska vara i balans**

Budgeten i VP 2010 förutsätter en något ökad intäktsfinansiering främst inom Livsmedelskontrollen där inriktningen har varit att ta ut en avgift som motsvarar verksamhetens kostnader. Samtidigt ska verksamhetsutövarna få en tillsyn som svarar mot avgifterna. Budgeten innebär vidare bl.a. en prioritering av klimatarbetet.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar (alla nämnder)	100 %	100 %	Tertial
Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar (alla nämnder)		100 %	Tertial
Nämndens prognossäkerhet T2 (alla nämnder)		+/- 1 %	År

NÄMNDMÅL:**Bibehålla en hög intäktsfinansieringsgrad**

Genom taxan förverkligar nämnden lagstiftarens intentioner avseende självkostnadsfinansiering. Under 2010 planeras ingen genomgripande översyn av taxan eftersom större revideringar genomförts de senaste åren. I den årligt återkommande jämförelsen mellan ett tiotal miljöförvaltningar i Stockholms län framgår att Stockholms Miljöförvaltning har en hög självkostnadsfinansiering både vad gäller Miljöbalken och kontrollen enligt Livsmedelslagen.

Nämndens ekonomiska förutsättningar 2010

Kommunfullmäktige har beslutat om en ekonomisk ram som uppgår till 137,4 mnkr i kostnader och 72,8 mnkr i intäkter, dvs. en nettobudget om 64,6 mnkr. Jämfört med år 2009 ökar därmed nettobudgeten med 4,2 mnkr.

Effektiviseringar

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska år 2010 fortsätta fokusera på kärnverksamheten, dvs. tillsynen, med hög självfinansieringsgrad inom detta område. Den budgeterade intäktsökningen för miljöbalkstillsynen är 0,9 mnkr. Att

intäkterna ökar jämfört med budget år 2009 förklaras av högre antal ansökningar för värmepumpar som ger ökade intäkter med 1,1 mnkr. Intäkterna för fast årlig avgift ökar med 0,2 mnkr och minskar för timavgifter med 0,6 mnkr till följd av fler olägenhetsärenden som ej är debiterbara. Intäktsökningen för livsmedelskontrollen om 1,2 mnkr jämfört med budget år 2009 förklaras i huvudsak av fasta årliga avgifter. Erfarenheterna av ny lagstiftning, nytt avgiftssystem och prognostiserat utfall år 2009 ger underlag för en högre budget år 2010. SLB:s intäkter för tekniska utredningar beräknas öka med 0,5 mnkr.

Taxor och avgifter

Samtliga taxor och avgifter lämnas oförändrade under 2010 efter tidigare års större revideringar. Självfinansieringsgraden inom miljöbalkstillsynen är oförändrad jämfört med budget år 2009, knappt 70 procent. Självfinansieringsgraden för livsmedelskontrollen ökar från 80 procent i budget år 2009 till 82 procent år 2010.

	B 2010	P 2009	2008	2007	2006
Miljöbalkstillsyn	69%	69%	69%	43%	40%
Livsmedelskontroll	82%	81%	72%	63%	47%

MHN ekonomi på fyra sätt

Delverksamhet	Mnkr	%	Avdelning	Mnkr	%
Myndighetsarbete	89,6	56%	Plan o Miljö	47,0	30%
Miljöövervakning	19,4	12%	(varav miljöbilsprojekten)	13,4	
Miljöbilsprojekten	13,4	8%	Hälsoskydd	24,6	15%
Gemensam verksamhet	28,7	18%	Livsmedelskontrollen	31,3	20%
Miljömiljarden, Klimp, e-tjänster	8,0	5%	Miljöanalys	9,0	6%
			SLB-analys	10,4	7%
			Verksamhetsstödet	22,7	14%
			(varav förvaltningsövergripande)	3,6	
			(varav Information)	1,7	
			(varav IT)	5,8	
			Förvaltningsledning	4,3	3%
			Klimp, e-tjänster, EU-projekt mm	8,0	5%
			Miljö och hälsoskydds nämnden	1,7	1%
Summa	159,1	100%	Summa	159,1	100%
Resurser			Finansiering		
Personal	101,8	64%	Intäkter för:		
Lokalkostnader	11,6	7%	-Miljöbalkstillsyn	34,5	22%
Konsulter	18,3	12%	-Livsmedelskontroll	31,2	20%
Material, köpta tjänster mm	27,4	17%	-Uppdragsverksamhet	7,3	5%
			-Övriga tillsynsintäkter	0,6	0%
			-Miljöbilsprojekten	6,4	4%
			-Klimp, e-tjänster	6,6	4%
			-Övrigt	7,9	5%
			-Budgettilldelning	64,6	41%
Summa	159,1	100%	Summa	159,1	100%

Tabellen nedan visar att andelen av förvaltningens kostnader som härrör från tillsyn är 71 procent. Adderas den obligatoriska andelen miljöövervakning är andelen lagstyrd verksamhet 75 procent. Minskningen från föregående år förklaras av klimatarbetet, som år 2010 svarar för en större andel av nettokostnaderna än tidigare år då flera klimatprojekt finansierades externt via medel från Miljömiljarden. Medel för klimatarbetet ingår nu i den ordinarie budgeten.

Intäkter/kostnader inkl. OH för tillsyn 2006-2010						
(mnkr)	B 2010	P 2009	B 2009	2008	2007	2006
Intäkter tillsyn	65,7	63,2	63,6	58,2	42,6	39,5
Intäkter övrigt	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4	1,1
S:a kostnader inkl OH	99,5	99,2	99,4	96,5	97,2	109,0
Netto	-33,2	-35,5	-35,3	-37,8	-54,2	-68,4
Nettokostnad MHN*	141,0	134,4	133,7	130,2	141,1	157,7
Varav tillsyn %	71%	74%	74%	74%	69%	69%

*Exkl. omslutningsförändringar

Tabellen nedan visar nämndens intäkter och kostnader i detalj per kostnadsslag med särskilt fokus på tillsynsområdet. Tabellen visar bl.a. på en fortsatt ökning av tillsynsrelaterade intäkter. SLB:s intäkter ökar också något pga. ökad efterfrågan men balanseras av motsvarande ökad kostnader. Övriga intäkter ökar kraftigt eftersom det finns en ökad aktivitet i form av externt finansierade projekt där några tidigare var finansierade av miljömiljarden (Energicentrum och klimatprojekt). På kostnadssidan framgår att konsultkostnaderna ökar till följd av de externt finansierade projekten. Lokalkostnaderna ligger oförändrade sedan 2008 pga. förvaltningen har fortsatt att minska lokalytan. Det bör påpekas att f.r.om. 2009 finns inte längre EU-avgifterna för Livs. Övriga intäkter är år 2010 främst fördelat på e-tjänster, energicentrum och projektet Klimatneutrala Stockholmare. Dessa projekt ger även ökningen för konsult och köpt tjänst.

MHN intäkter/kostnader exklusive miljömiljarden 2008-2010				
<u>Intäkter</u>	<u>Bu2010</u>	<u>Pr2009</u>	<u>Bu2009</u>	<u>2008</u>
Fasta årliga avgifter, MB	19,3	19,2	19,1	18,8
Timdebitering, MB	10,0	9,2	10,6	8,5
Ansökning/Anmälan, MB	4,7	4,4	3,6	3,9
Undersökning, MB	0,5	0,4	0,4	0,8
<i>S:a intäkter, MB</i>	<i>34,5</i>	<i>33,2</i>	<i>33,6</i>	<i>32,0</i>
Fasta årliga avgifter, Livs	25,6	25,1	23,7	20,0
Extra offentliga avg. Livs	1,1	1,1	1,1	1,5
Registrering, Livs	3,1	1,9	3,2	1,2
Godkännanden, Livs	0,0	2,0	0,0	2,2
1:a årliga, Livs	1,4	0,0	2,1	0,0
EU-avgift, Livs	0,0	0,0	0,0	0,8
Avgift enl djurskyddslagen	0,0	0,0	0,0	0,6
<i>S:a intäkter, Livs</i>	<i>31,2</i>	<i>30,1</i>	<i>30,0</i>	<i>26,3</i>
Övriga tillsynsintäkter	0,6	0,5	0,5	0,0
<i>S:a tillsynsintäkter</i>	<i>66,3</i>	<i>63,7</i>	<i>64,1</i>	<i>58,2</i>
SLB-analys	7,3	6,8	6,8	6,2
Miljöbilar	6,4	7,9	7,7	7,2
Övriga intäkter	14,5	8,6	5,8	6,5
S:a intäkter	94,5	87,0	84,4	78,1
<u>Kostnader</u>				
Avgifter	1,9	2,0	2,0	1,9
Bilbidrag	3,9	3,3	2,8	3,1
Fordon	0,9	0,9	0,9	0,9
Frisk o Hälsovård	0,7	0,7	0,7	0,7
Information	0,9	0,2	0,0	0,3
Inventarier	0,9	0,7	0,8	1,5
Konsulttjänster	18,3	16,9	14,9	13,8
Kontors- och driftskostn.	2,6	2,5	2,4	2,5
Kundförluster	0,5	0,5	0,1	0,5
Köpta tjänster	7,3	5,7	7,0	5,0
Lokalhyra	10,2	10,1	10,2	10,3
Personalkostnader	101,8	94,8	96,7	94,3
Resekostnader	0,8	0,9	0,9	1,0
Tele & Data	2,7	2,6	1,4	0,9
Utbildning	1,8	1,7	1,7	1,5
Övriga lokalkostnader	1,4	1,5	1,4	1,4
Övriga personalkostnader	1,1	1,0	0,9	0,9
Övrigt	1,3	1,4	0,0	0,1
S:a kostnader	159,1	147,4	144,8	140,6

Netto	-64,6	-60,4	-60,4	-62,5
--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Investeringsplan för inventarier och instrument

För år 2010 uppgår nämndens investeringsutgifter till ca. 1,3 mnkr vilket fördelas som kostnad på flera år. Investeringarna avser i sin helhet utrustning för SLB.

Omslutningsförändringar

Totalt begärs 21,7 mnkr i omslutningsförändring enligt nedan:

Projekt finansierade via miljömiljarden och Klimpmedel ska redovisas som omslutningsförändringar. Sista året för projekt finansierade via miljömiljarden är år 2009. Kostnader och intäkter år 2010 för projekt finansierat via Klimpmedel beräknas till 4,3 mnkr respektive 4,3 mnkr och gäller i sin helhet Klimatneutrala Stockholmare. Övriga omslutningsförändringar för år 2010 är:

- Miljöbilsprojektens kostnader täcks dels av ett kommunbidrag om 7,0 mnkr, dels av intäkter. Den del som intäktsfinansieras uppgår till 6,4 mnkr och redovisas som en omslutningsförändring.
- Energicentrum, tidigare finansierad via Miljömiljarden, innebär 4,0 mnkr i ökade kostnader och intäkter.
- IT-utvecklingsprojekt med inriktning på e-tjänster redovisas som en omslutningsförändring med 2,4 mnkr ökade kostnader och intäkter.
- Intäkterna för tillsynen ökar med 1,9 mnkr jämfört med KF:s budget vilket balanseras med personalkostnadsökning inom tillsynen samt högre IT-kostnader. Det senare beroende på att förvaltningen under år 2010 övergår till gemensam IT vilket beräknas ge en kostnadsökning med ca 1,0 mnkr.
- Miljösamverkan i Stockholm fortsätter att drivas i Stockholms regi vilket innebär en omslutningsförändring om 1,1 mnkr i ökade kostnader och intäkter.
- EU-projektet COHIBA, som drivs inom avdelningen för Miljöanalys, innebär ökade kostnader och intäkter om 0,3 mnkr.
- Ökade kostnader pga investering i ny mätstation inom SLB-analys om 0,5 mnkr ger att intäktskravet höjs med motsvarande 0,5 mnkr.
- Ökade kostnader och intäkter, främst inom Miljöövervakningen beroende på medborgarenkät och badvattenprover, ger en omslutningsförändring om 0,7 mnkr.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**3.2 Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna**

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har på några år kraftigt minskat sina nettokostnader, till största delen till följd av kostnadsminskningar men också genom ökade intäkter. Nämnden kan också visa på en god måluppfyllelse varför effektiviteten har ökat. Tillsynen som är nämndens kärnverksamhet har på flera sätt utvecklats. Inte minst har det skett en bred satsning på e-tjänster inom detta område som både ger en effektivare verksamhet och bättre service. E-tjänstprojekt som pågått under året och i flera fall tagits i drift under 2009 är:

- Stöd till ansökan om tillstånd för värmepump har tagits i drift under 2009. Befintliga anläggningar kan ses via nätet.
- Information om utförda radonmätningar som tagits i drift under 2008.
- Inom livsmedelskontrollen har ansökan om godkännande eller anmälan om registrering av livsmedelsanläggning tagits i drift under året.
- E-tjänst om inrapportering av missförhållanden utvecklas.
- Information om bullerutsatta områden utvecklas.

Under 2010 fortsätter utvecklingen av värmepumpansökningarna till att omfatta möjligheten att kunna göra en fullständig ansökan via internet. Likaså utvecklas en tjänst för klagomål på inomhusmiljön och rapportering av matförgiftningar. Detta kommer att vara ett komplement till servicetelefoner på förvaltningen. Dessutom sker en uppgradering av e-tjänsten för köldmediarapportering. Ansökan om projektmedel för e-arkiv inlämnas.

Nämnden har i samband med att ILS Webb infördes, strukturerat om tillsynsplaneringen till att bli enklare, mer transparent och mer kvantitativt inriktad. Nämndens utvecklade tidrapportering är också en viktig förutsättning för planering och uppföljning av tillsynen. Utvecklingen av tillsynsplaneringen har fortsatt under 2009 genom att indikatorer för effekterna av tillsynen infördes. Under 2010 fortsätter utvecklingen planeringen till att möjliggöra en bättre analys genom möjlighet till uppföljning av produktivitet och effektivitet. Nämnden fortsätter att förbättra verksamhetsuppföljningen med inriktning mot uppföljning och styrning på individnivå inom hela Miljöförvaltningens verksamhetsområde.

Allt fler av nämndens stödverksamheter köps in från andra förvaltningar även om kostnadsbesparingen ibland är tveksam. Köpet av IT-verksamhetens support och drift från Socialtjänstförvaltningen har t.ex. övergått till en privat entreprenör i avvaktan på GS-IT, vilket har visat sig bli en dyr lösning. Nämnden har dock en öppenhet för att pröva inköp av externa tjänster. Nämndens andel administrativa kostnader enligt KF:indikatorn nedan, skulle kunna minska ytterligare om inte övergången till GS-IT varit förknippade med väsentligt ökade kostnader.

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
------------------	--------	-------------	--------------

KF:s indikatorer	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Administrationns andel av de totala kostnaderna (alla nämnder)	20 %	minska	År
Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen (alla nämnder)	0 st	öka	År

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum
Fokus på att göra myndighetskontakter och tillsynsverksamhet gentemot företag lättillgänglig, effektiv och serviceinriktad	2008-01-01	2010-12-31

NÄMNDMÅL:

Effektivisera och höja kvaliteten på förvaltningens interna processer

Det finns en omfattande planering för det interna stödet. Många av de planerade aktiviteterna avser utvecklingsinsatser, olika typer av intern kontroll, förbättrad service och aktiviteter för utbildning och säkerhetsåtgärder. Utvecklingen av de interna processerna sker till stor del inom Avdelningen för Verksamhetsstöd som svarar för det interna stödet. Hit hör registratur, personal, ekonomi inkl lokalfunktion, juridik, IT och kommunikation. Utveckling av interna processer förekommer naturligtvis även på de andra avdelningarna. Grundläggande för det interna stödet är att erbjuda en bra service till resten av förvaltningen, alltifrån ledningsgruppen till handläggande personal på verksamhetsavdelningarna. Exempel på aktiviteter 2010 är:

- Fortsätta samarbetet med andra kommuner och leta efter positiva förebilder i arbetet med att höja kvaliteten i de interna processerna.
- Genomföra en granskning av effektiviseringseffekter vid införandet av e-tjänster.
- Genomföra en översyn av förvaltningens taxor.
- Genomföra rutin för backup vid frånvaro vid de olika funktionerna, som säkerställer att servicen kan upprätthållas.
- Söka pengar för e-tjänst där kunden kan ändra namn och adressuppgifter på webben.
- Anordning av ett flertal olika utbildningar som vänder sig till förvaltningens personal.
- Utveckla juridiskt stöd på intranätet för chefer, handläggare och nyanställda.

Övriga frågor

Det handikappolitiska programmet

Miljöförvaltningens fysiska miljö har en relativt god anpassning till de funktionshindrades behov genom att det finns en allmänt god tillgänglighet. Detta är hyresvärdens ansvar. Förvaltningen ansvarar för särskilda anpassningar inom sina egna lokaler.

Enligt målsättning i det handikappolitiska programmet ska det för funktionshindrade senast år 2010 vara möjligt att ta del av stadens information. För att kunna tillgodogöra sig Miljö- och hälsoskyddsnämndens tjänster då nämnden i hög grad är en expertfunktion, är det viktigt att både kunna kommunicera med nämnden och ta del av informationen. Eftersom den information som är av intresse för invånarna till stor del finns på stadens webbplats och kan läsas upp via röstsimulering på webbplatsen, finns idag en ganska god möjlighet att tillgodogöra sig denna. Det gäller även kontaktinformation. Miljö- och hälsoskyddsnämnden har goda möjligheter till kontakt inte minst genom olika servicetelefoner. När det gäller informationsmaterial som vänder sig till allmänheten följer nämnden tumregeln att all sådan information ska skrivas på ett lättillgängligt språk.

När det gäller nämndens tillsynsverksamhet finns handikappaspekter t.ex. inom kontrollen av livsmedel, vilket också framgår av avsnittet om tillsyn ovan. För år 2010 planeras bland annat fortsatt fokus på hantering av allergikost i skolornas kök samt märkning av livsmedel inom etniskt sortiment. Utfallet av kontrollerna rapporteras på ett sammanfattande sätt till nämnden.

Bilagor

- 1:1 Blankettset för ekonomin.
- 1:2 Tillsynsplan för 2010.
- 1:3 Miljöövervakningsplan.
- 1:4 Indikatorer för uppföljning av delmål i Stockholms miljöprogram.
- 1:5 System för intern kontroll.
- 1:6 Risk- och väsentlighetsanalys - KF indikatorer.
- 1:7 Risk- och väsentlighetsanalys - nämndens väsentliga processer.
- 1:8 Internkontrollplan.
- 1:9 Aktivitetsplan för upphandling i konkurrens.
- 1:10. Jämställdhet- och mångfaldsplan.
- 1:11 Särskilt uttalande från SACO.
- 1:12 Särskilt uttalande från SKTF.

